

СТАНОВИЩЕ

на д-р Ценка Георгиева Такова (Досева) – доцент в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ за материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“, област на висше образование 2.1. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1 Филология (Български език – История на българския език).

Със заповед № РД-16-010/12.01.2021 на Ректора на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ съм член на научното жури в конкурса за заемане на академичната длъжност ‘доцент’, област на висше образование 2.1 Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (Български език – История на българския език), обявен в Държавен вестник, № 98/17.11.2020 г. и на интернет страницата на ШУ „Епископ Константин Преславски“ за нуждите на катедрата по български език във Факултета по хуманитарни науки в ШУ. В конкурса за доцент единствен кандидат е гл. ас. д-р Анета Маринова Тихова.

Документите и материалите, представени от гл. ас. д-р Анета Тихова, отговарят на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за развитие на академичния състав в ШУ „Епископ Константин Преславски“. Националните минимални наукометрични показатели са изпълнени.

Сведения за кандидата.

Гл. ас. д-р А. Тихова е завършила българска филология във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ през 1998 г. През 1998-1999 е хоноруван преподавател в същия университет. От януари 2000 г. А. Тихова е преподавател в Катедрата по български език в ШУ „Епископ Константин Преславски“. През 2011 г. успешно защитава

дисертация за придобиване на НОС „доктор“ с тема „Лексика за назоваване на средства за мъчение в славянския превод на Пролога“. През последните десет години А.Тихова чете лекции и води практически занятия по дисциплините: *история на българския език, старогръцки език, българска диалектология, библейски гръцки език, църковнославянски език, старобългарски език, езикова култура, устна и писмена комуникация на български език, основи на речевата комуникация, класическото начало на хуманитарната наука*. В магистърските програми на специалност „българска филология“ чете лекции по *историческа лингвистика* за неспециалисти.

Научна и научно-приложна дейност.

За конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ А. Тихова представя: 2 монографии (едната е публикувана въз основа на защитена дисертация) и 22 научни разработки (4 от тях в съавторство).

Голям интерес предизвиква монографията на А. Тихова върху материал от Обикновения и Стишния Пролог „*Лексика за назоваване на средства за мъчение в славянския превод на Пролога*“, УИ, 2020 г., 197 с., ISBN 978-619-201-449-0, но тя не е обект на рецензиране, тъй като е непосредствено свързана с дисертацията на кандидатката за получаване на ОНС „доктор“ и е преработен и допълнен неин вариант.

Основно място сред научните работи на А. Тихова заема монографията „*Местоименната система в Търновската редакция на Стишния пролог*“ УИ, 2020 г., 249 с., ISBN 978-619-201-453-7. В нея за първи път се изследва местоименната система в Търновската редакция на Стишния пролог от нач. на 14 век в най-старите запазени датирани преписи: *Зогр. 80 и БАН 73*. Въз основа на анализиранияте 29 882 словоупотреби авторката прави извод за наличието на редица иновации в местоименната система, свързани с процесите в говоримия български език. Езиковите особености се разглеждат

също така в контекста на системата на старобългарския език. Прави впечатление прецизната работа, включването на богат езиков материал от първоизточниците, компетентността на гл. ас. А. Тихова в областта на лингвистиката, историческата граматика и историята на българския език, историческата лексикология и словообразуване и др.

За участие в обявения конкурс А. Тихова представя достатъчно на брой научни трудове, публикувани след защитата на дисертацията ѝ за получаване на ОНС 'доктор'. Статиите ѝ са посветени на лексиката (по-точно на средствата за мъчение), в житията на Обикновения и Стишния пролог, а също така на отделни езикови особености, на конструкцията *dativus absolutus*, на сложните минали времена, повелителното и условно наклонение, дуалиса при глаголите, формите на имперфекта, бъдеще време, имената от м.р. в *dativus singularis* и др. в славянския превод на такъв значим паметник като Историята на Юдейската война на Йосиф Флавий в Архивския хронограф. Авторката доказва, че преводът на Историята е осъществен в българска езикова среда.

А. Тихова подготвя *Индекси*, включващи над 1277 имена на светци, мъченици и преподобни в Търновската редакция на Стишния пролог за месеците февруари-август. Тя изучава също така *Именника на българските ханове* по Московския му препис. Изказано е предположението (в публикация със З. Ждраков), че преводач от гръцки език на „Именника“ е Тудор Доксов.

Други изследвания се отнасят към историята на новобългарския език, в частност наследството на К. Миладинов, българската диалектология, динамиката на езиковите явления в съвременния български език. А. Тихова е съавтор на христоматии по история на българския език, на старобългарския език (с речник), на учебник по старогръцки език. Работите на гл. ас. А. Тихова се цитират в различни научни издания. Представените

трудове показват голяма осведоменост на авторката и високо ниво на компетентност.

А. Тихова редовно изнася доклади на международните симпозиуми „Преславска книжовна школа“. Впечатлява големият брой национални и университетски научни проекта с нейно участие (от 2009 г. до днес над 20). В продължение на няколко години А. Тихова е организатор на Студентските ономастични четения във Факултета по хуманитарни науки, активно се занимава с коректорска и редакторска дейност.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Научните трудове и научно-преподавателската дейност на гл. ас. д-р Анета Маринова Тихова заслужават висока оценка. Освен научният ѝ принос в историческата лингвистика, в изследването на славянските текстове на Обикновения и Стишния пролог, на Историята на Юдейската война на Йосиф Флавий, на Именника на българските ханове, те съдържат езиков материал с голяма научна и практическа стойност за специалисти в различни области на хуманитарната наука. Научната и педагогическата квалификация на А. Тихова не подлежат на съмнение.

С цялата си научно-изследователска и преподавателска дейност гл. ас. д-р Анета Тихова съдейства за нарастване на авторитета на хуманитарните специалности в ШУ „Епископ Константин Преславски“. Постигнатите от д-р А. Тихова професионални резултати изцяло съответстват на изискванията на Факултета по хуманитарни науки и Правилника на ШУ „Епископ Константин Преславски“ във връзка със ЗРАСРБ.

След като се запознах с представените за конкурса материали и научната продукция на А. Тихова, убедително препоръчвам на научното жури да подготви доклад-предложение до Факултетския съвет на

Факултета по хуманитарни науки за избирането на гл. ас. д-р Анета Маринова Тихова на академичната длъжност „доцент“ в ШУ „Епископ Константин Преславски“ по професионално направление 2.1 Филология (Български език – История българския език).

9.3.2021 г.

Член на научното жури:.

гр. София

доц. д-р Ценка Такова (Досева)